

רשומות

ספר החוקים

6 באוגוסט 1959

286

ב' באב תשי"ט

עמוד

152	.	.	.	.	.	.	חוק ההגבלים העסקיים, תשי"ט-1959
158	.	.	.	.	.	.	חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 2)

חוק ההגבלים העסקיים, תשי"ב-1959*

פרק ראשון: חברות

1. כהן חז - חברות
- "עסקי" - כל עיסוק בייצור מצרכים בהתקנתם או ברכישתם, וכל שירות; "מצרך" - כל חיל, דומט או ציוד, בין תלוי ובין מוחזק, לרבות מיט ומחצבים, מקרקעין, כתיחות וכל זכות או טובת הנאה, ולרבות כל חלק של מצרך כאמור; "שירות" - כל שירות לזולת, וכן שעשוע ציבורי במשמעותו בעקודת השעשועים הציבוריים, ר"מ, 1935, וכל עשייה כמצרכים למען הזולת, לרבות בניה.
- "הגבל עסקי" - הסדר כובל או מוגבלות.

פרק שני: הסדרים פובלים

2. הסדר כובל מהו הסדר כובל הוא הסדר בין בני-אדם המנהלים עסקים הבא למנוע או להגביל במפורש או מכללא את אחד הצדדים להסדר באחד הענינים המנויים להלן לגבי מצרך או לגבי שירות (להלן - כבילה), ולמעט הסדרים לפי סעיפים 5-10, ואלה הענינים:
- (1) התמורה או כל גמול אחר (להלן - מחיר) שיידרש, שיקובל, שיוצג, או שיינתן בין שהוא מחיר קבוע ובין שהוא מחיר מינימום או מקסימום;
  - (2) הריוח שיופק;
  - (3) העיסוק, תנאיו, דרכיו, כמותו, איכותו או סוגו;
  - (4) האנשים או סוג האנשים אשר אחם או בשבילם יעסקו;
  - (5) המקום שבו יעסקו;
  - (6) ההשקעה לשם העסק, כמותה, איכותה, תנאיה, ודרכיה.
3. יראו הסדר כהסדר כובל גם כשאדם מקבל לפיו טובת הנאה, אם יקיים אחת הכבילות שבסעיף 2 או שישא בחובה מסויימת אם לא יקיים.
4. קביעת קו פעולה על ידי תאגיד לחבריו או לסוג מסויים של חבריו בענין מהענינים המפורטים בסעיף 2, בין אם הקביעה מחייבת אותם ובין אם לאו, יראו אותה כהסדר כובל וכל חבר התאגיד כצד לאותו הסדר.
5. הסדר שכל כבילותו גקבעו על פי דין - איננו הסדר כובל.
6. הסדר שכל כבילותו נוגעות לזכות השימוש בפטנט, במדגם, בסימן מסחרי או בזכות יוצרים - איננו הסדר כובל.
7. הסדר שאיגוד מקצועי צוי לו וכל כבילותו נוגעות להעסקתם של עובדיו ולתנאי עבודתם - איננו הסדר כובל.
8. (א) הסדר שכל כבילותו נוגעות לגידולי שדה, פירות, חלב ומוצרי חלב, בהמות, עופות ודגים, גשר, ביצים או דבש, להבדיל ממוצריהם הנועשייתיים, ושכל הצדדים לו הם יצרנים או משווקים של המצרך שההסדר חל עליו - איננו הסדר כובל.

* נתקבל בבוסת ביום כ"ב בתמוז תשי"ב (א' ביולי 1959); חצת החוק ודברי הסדר בתפרטמו כתיח 27, תשי"ב עמ' 86.
1 ע"ר 1935, תוס' 1 כ"ט 191, עמ' 99.

- (ב) שר המסחר והתעשייה וישאי, בצדו, בהסכמות שר החקלאות ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להוסיף לרשימת המצרבים שבסעיף קטן (א) מצדדי חקלאות המשמשים למזון אדם, או לגרוע ממנה.
9. (א) הסדר שכל הצדדים לו הם חברות שהשליטה עליהן בידי הממשלה, או חברה וכנוחיה, או גנות חברה אחת – איגוד הסדר כובל; הסדר באגוד, שסעיף זה החיל ביום סלוחי לחול עליו, יראהו כאילו נעשה באותו יום.
- (ב) "כח חברה" לענין סעיף זה – כמשמעות "חברה נרדפת" בסעיף 107 (8) לפקודת החברות.²
10. (א) הסדר שהצדדים לו הם שגיי בני-אדם בלבד, אשר האגוד מהם מספק מצרך או שירות והשגיי רוכשם לשם הספקה, ואשר אינם איגוד מסחרי, ואין בו אלא כבילת המספק בהספקתם לאחרים או כבילת הרוכש ברכישה מאחרים – איגוד הסדר כובל.
- (ב) "איגוד מסחרי" בסעיף זה – איגוד של בעלי שגיי עסקים או יותר למען קידום עניניהם העסקיים.
11. הסדר כובל לענין חוק זה יכול שיהיה בין בכתב ובין בעל-פה, בין במפורש ובין מכליל, בין שהוא מחייב על פי דין ובין אם לאו.
12. כצד להסדר כובל רואים גם את מי שיש לו ענין בהסדר והוא הסכים לו מתוך שתיקה וכן מי שאחראי לפעולה על פיו.

פרק שלישי : חמוצצה והממונה

13. הממשלה תמנה, בהודעה ברשומות, מועצה של המישה לפחות לשם פיקוח על הגבלים עסקיים (להלן – המועצה). יושב ראש המועצה יהיה שופט בית משפט מחוזי ולפחות מחצית חבריה, ורוץ מן היושב ראש, יהיו אנשים שאינם עובדי המדינה ומהם אחד לפחות יהיה אדם שהוא לידעת הממשלה נציג ציבור הצרכנים.
14. חבר המועצה, שאיננו היושב ראש או עובד המדינה, וישאי שר המסחר והתעשייה לקבוע לו שכר שישולם לו מאוצר המדינה בעד מילוי תפקידיו לפי חוק זה.
15. חבר המועצה לא ישתתף בדיון בכל ענין המובא לפני המועצה והוא מעונין בו במישרין או בעקיפין.
16. הממשלה תמנה, בהודעה ברשומות, ממונה על הגבלים עסקיים (להלן – הממונה); דין הממונה כדין עובד המדינה.

פרק רביעי : רישום

17. הממונה ינהל מרשם של הסדרים כובלים (להלן – המרשם), שהוגשו לו לרישום לפי סעיף 18.
18. כל צד להסדר כובל חייב לרשמו במרשם ולהגישו למועצה בקשה למתן החלטה עליו (להלן – בקשת החלטה), תוך שלושים יום מיום החילתו של חוק זה, או תוך חמישה-עשר יום מיום שנעשה צד להסדר, הכל לפי המועד המאוחר יותר; אולם אם אחד הצדדים להסדר מילא חובה זו, שאר הצדדים פטורים ממנה.

² חוקי איי, כרך א', פרק כ"ב, עמ' 155.

19. (ג) סעיף זה: "הרשות המינהלית המתאימה" – הרשות הרשומה על פי כל דין לקבוע מזירות, ריבוי ייצורים או הטקתם של מצרך או של שירות שהגם נשוא הדיון כובל. (ד) קבוצה הממונה, בהעדרה בהתייחסות ידו, כי הסדר כובל מסוים שהוגש לרישום בעשה בהגלצת הרשות המינהלית המתאימה, או שהוא משוכנע כי ההסדר עשוי לשמור על המשך קיומו של ענף שלם שהוא כראי למשק הארץ, או עשוי להביא לידי יכול הייצור או להורדת מחירים או לקיום מזורים הרגבים או יציבים. רשאי יושב ראש המועצה להחיר בצור, לאדם שהוא צד לאותו הסדר, לפי בקשתו, לנהוג לפי תנאי ההסדר כולו או מקצתו, עד שתינתן החלטה סופית לפי סעיף 25 כתנאים שייראו לו בנסיבות שלפניו. (ג) יושב ראש המועצה רשאי, לפי בקשתו של הממונה, לבטל צו שניתן לפי סעיף קטן (ב), אם הוא סבור כי חל שינוי ניכר בנסיבות שבהן ניתן הצו, ובלבד שיתן לאדם שביקש את מתן הצו הזדמנות להשמיע טענותיו. 20. אופן הרישום והפרטים שיש למסור עם הרישום ועם בקשת ההחלטה – ייקבעו בתקנות. 21. כל שינוי בהסדר כובל או בפרטים הטעונים רישום, דינו, לענין רישום והחלטה כאמור, כדין הסדר כובל חדש. 22. הסדר כובל שנרשם יהיה פתוח לעיון הציבור; אולם רשאית המועצה להורות כי הסדר פלוני או כל חלק ממנו לא יהיו פתוחים לעיון, אם היא סבורה שיש לעשות כן מבחינת בטחון המדינה או עניינה, או מבחינת ענינו של אדם בסוד מסחרי או תעשייתי. 23. הממונה יפרסם ברשומות ובשני עתונים יומיים הודעה על כל הסדר כובל שנרשם ועל כל הוראה שניתנה לגביו לפי סעיף 22; דרכי הפרסום וצורתו ייקבעו בתקנות.	היתר תנאי פרטי הרישום שינוי בהסדר עיון בפרט פרטים הודעה על רישום

פרק חמישי: החלטות המועצה

24. כל אדם הרואה עצמו נפגע על ידי הסדר כובל רשאי להגיש למועצה את התנגדותו להסדר. 25. היתה המועצה סבורה כי הסדר כובל שהוגשה עליו בקשת החלטה נוגד את טובת הכלל – תאסור את ההסדר; כל החלטת המועצה לאסור או לא לאסור יכול שתינתן על ההסדר כולו או מקצתו, לחלוטין או לזמן קצוב, ובתנאים שיראו בעיני המועצה. 26. המועצה רשאית, בהחלטה מנומקת, לשנות או לבטל על פי בקשתו של הממונה, או של כל צד להסדר או של כל אדם הרואה עצמו נפגע על ידי, החלטה שהחליטה לפי סעיף 25, ובלבד שהבקשה תוגש ובכתב ותנמק את הסיבות לשינוי או לביטול כאמור. 27. כל מי שהגיש בקשת החלטה, וכן כל מי שהתנגד להסדר, זכאי להשמיע טענותיו לפני המועצה בטרם תחליט בבקשה הנדונה. 28. בבוא המועצה לשקול את טובת הכלל לגבי הסדר כובל פלוני תבדוק כל ענין שהוא לדעתה בעל חשיבות, ובמיוחד אם יש צורך טביר בהסדר הכובל כדי – (1) להבטיח את המומחיות הדרושה בקשור עם רכישתו, שימוש, צריכתו או התקנתו של מצרך מסוים או בקשור עם שירות מסוים; (2) להבטיח לציבור יתרון מסוים שאין להשיגו אלא בקיום ההסדר; (3) למנוע אדם שאיננו צד להסדר מפעולה העשויה להביא לכבילת התחרות במצרך או בשירות שבהם עוסקים הצדדים להסדר;	התנגדות החלטת המועצה לגבי הסדר כובל ביטול החלטות קודמות שקיעת הצדדים טובת הכלל

- (4) לאפשר לצדדים להסדר להשיג הסמקה של מצרך או שירות בהנאים הוגנים מידי אדם השולט בחלק ניכר של הייצור או של השכר באזור מצרך או שירות, או לספק בהנאים הוגנים מצרך או שירות לאדם כאמור;
- (5) לשמור על המשך קיומו של ענף שלט שחזק כנאי למשק הארץ;
- (6) להביא לידי יעול הייצור או להורדת המחירים של מצרך או של שירות מטריה.

29. כל החלטה של המועצה בענין הסדר כובל תירשם על ידי הממונה במרשם לצד אותו הסדר והרצה עליה תפורסם ברשומות ותישלח למגיש הבקשה ולמתנגד.

פרק שישי: מונופולין

30. "מונופולין" לענין חוק זה – הספקת מצרך או שירות או רכישתם על ידי אדם אחד בשיעור העולה על השיעור שנקבע בצו על ידי שר המסחר והתעשייה כמונופולין לגבי הספקת אותו מצרך או שירות, בכלל או באזור מסויים, ולענין זה יראו כאדם אחד –

- (1) חברה ובנותיה;
- (2) כנות חברה אחת;
- (3) חברות שרוב מנהליהן הם אותם האנשים;
- (4) חברה והאדם שיש לו שליטה עליה;
- (5) חברות שלאדם אחז שליטה עליהן;

ור"חברה" אף אגודה שיתופית במשמע.

31. ראה הממונה שקיים מונופולין לגבי הספקת מצרך פלוני או שירות פלוני, וכי אלמלא המונופולין היתה רמת המחירים של אותו מצרך או שירות נמוכה מן הקיימת, או שהאיכות, דרכי הייצור או השיווק של אותו מצרך או שירות היו שפירים יותר, או שהכמות המסופקת של המצרך או השירות היתה גדולה יותר, רשאי הוא, באישור המועצה, להציע לשר המסחר והתעשייה לקבוע, בצו, הוראות בדבר מוציאים מקסימליים, איכות, דרכי ייצור או הספקת של אותו מצרך או שירות, והשר רשאי לצוות כאמור.

32. בקשה שהגיש הממונה למועצה לפי סעיף 31, יחולו עליה הוראות חוק זה כאלו היתה בקשת החלטה, בתיאומים לפי הענין.

פרק שביעי: פירוי דין, ערעורים ומתמנות שונות

33. המועצה רשאית, עם כל החלטה שהחליטה בדברו הסדר כובל, לקבוע בצו כל הוראה הנראית לה דרושה כדי להבטיח שהסדר שנאסר לא יקיים בשום דרך שהיא, או שהסדר שהחליטה לא לאסרו אם יקיימו תנאים מסויימים, יקיים בהתאם לאותם תנאים; אולם לא יוצא צו נגד מי שלא הוזמן להשמיע טענותיו.

34. לענין הזמנת עדים ובניית ראיות יהיו למועצה כל הסמכויות שיש לבית משפט מחוזי בענין אזרחי, ולענין ביצוע הצווים ובזיון בית משפט, דין זו המועצה כדין צו בית משפט מחוזי בענין אזרחי.

35. (א) שר המשפטים ישא לקבוצת בתקנות את סדרי הדין של המועצה ובכלל זה הוראות בדבר --

- (1) האנשים שיהיו המשיבים והאגשים אשר המועצה חייבת או רשאית לשמוע בטורם ותן החלטתה בשל הבקשה שתובא לפניה, בגוסף לאגשים שהיא חייבת לשמוע כאמור על פי הוראות חוק זה;
- (2) הראות שמועד לקבלן או לדירשן בכל הליך לפני המועצה על אף האמור בכל דין;
- (3) תשלום הוצאות, שכר טרחה ודמי בטלה של עדים;
- (4) אגרות שישולמו בהליכים לפני המועצה.

(ב) המועצה תקבע את סדרי הדין שלה במידה שלא יקבעו על ידי שר המשפטים בתקנות.

36. החלטה או צו של המועצה נחנים לערעור בשאלת דין לפני בית המשפט העליון בישיבתו כבית משפט גבוה לצדק; שר המשפטים יקבע בתקנות את סדרי הדין בערעורים אלה.

פרק שמיני : סמכויות הממונה

37. כל אדם הנוגע בדבר חייב, לפי דרישתו של הממונה, או של מי שהוסמך לכך על ידיו בכתב, למסור לו או לשליחיו את הדיעות והתעודות שלדעת הממונה יש בהן כדי להבטיח או להקל ביצועו של חוק זה.

38. הממונה, או כל מי שהוסמך לכך על ידיו בכתב, רשאי להיכנס לכל מקום ולערוך בו חיפוש ולתפוס כל תעודה או דבר אחר, אם היה הממונה משוכנע שהדבר זרוש כדי להבטיח ביצועו של חוק זה, או כדי למנוע עבירה על הוראותיו; ואולם אין להיכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי היתר בכתב מאת יושב ראש המועצה.

39. הוראות הסעיפים 37 ו-38 לא יחולו על עובד החייב לשמור סוד לפי פקודת מס הכנסה, 1947³, ועל מקום המשמש כמשרד מס הכנסה.

פרק תשיעי : עבירות ועונשין

40. אדם שהוא צד להסדר כובל לא יעשה דבר שהטכנים לעשותו על פי אותו הסדר, ולא יימנע מעשות דבר שעשהו לפני כן ועל פי אותו הסדר הסכים להימנע מעשותו, כל עוד לא ניתנה החלטת המועצה שלא לאסור את המעשה או המחדל, או צו של יושב ראש המועצה לפי סעיף 19 (ב), או אם המעשה או המחדל אסור על פי החלטת המועצה.

41. אדם שהוא צד להסדר כובל שהמועצה החליטה לא לאסור אם יקויימו תנאים מסויימים, לא יעשה מעשה או מחדל שהם בניגוד לכל תנאי שבהחלטת המועצה.

42. העובר על הוראות סעיף 40 או על צו שגיתן על פי הסעיפים 31 או 33, דינו -- מאסר שמונה חדשים או קנס -- 200,000 לירות או שני העגשים האחד.

43. העובר על הוראה אחרת של חוק זה, או כל הוראה או צו שניתנו על פיו, או החוסר ביוזעין הרעה בלתי נכונה בקשר לידיעה שגדרשה ממונו מדין, דינו -- מאסר ארבעה חדשים או קנס 50,000 לירות או שני העגשים כאחד.

³ ע"ר 1947, חוסי' 1 מס' 1568, עמ"ד 77.

44. בעברה עבירה על ידי חברי כני-אדמה, אשם בעבירה גם הל מי שכפות ביצוע העבירה
היה חבר מיוחד מעיל, מנהל או שותף, להוציא שנתן מוגבל של אותו חבר, אם לא הוכיח
אחד משני אלה:

(1) העבירה נעברה שלא בדיעבד;

(2) הוא נקט בכל האמצעים הנאותים להבטחת שמירתו של חוק זה.

45. דין גזק שנגרם לאדם על ידי עבירה על הוראות חוק זה או על כל הוראה או צו
שניתנו לפיו, כדין גזק שמתחיל לתבוע עליו סיבותיו על פי סקודת הנזקים האזרחיים,
1944, ולענין סעיף זה אין גפקא מינה --

(1) אם הנזק נגרם במישורין או בעקיפין;

(2) אם הנזק הוא בחטיון כיס או במניעת זיווה;

(3) אם עובר העבירה עמד לדין פלילי ואם לאו;

(4) אם עובר העבירה לא התכוון לגרום את הנזק או לא יכול היה לראותו
מראש.

46. אישור שניתן להסדר כובל לפי חוק זה לא יגרע מכל עילת תביעה שיש לאדם עקב
עשיית ההסדר או ביצועו.

פרק עשירי: שונות

47. תחילתו של חוק זה בתום ששה חדשים מיום קבלתו בכנסת.

48. שיר המסחר והתעשייה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע
לביצועו.

פנחס ספיר
שר המסחר והתעשייה

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

הוקייסוד: הכנסת (תיקון מס' 2)*

תיקון סעיף 7
1. במקום פסקה (7) בסעיף 7 להוקייסוד: הכנסת, תכוא פסקה זו:
" (7) רבנים וכהני דתוח אחרות, לשהם משמשים בלהונחם
בשכר."

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום כ"ג בתמוז תשי"ס (20 ביולי 1959); הצעת הווק ודברי הסבר בתפרסמו בת"ת 104, תשי"ט, עמ' 448.
1 ט"ח 244, תשי"ח, עמ' 69.